

УДК 378.147.091:316.722:378.4(477.63)ДІМУ

THE TEACHER'S MULTICULTURAL COMPETENCE AND THE IMPLEMENTATION OF MULTICULTURAL EDUCATION IN THE DNIPRO STATE MEDICAL UNIVERSITY**ПОЛІКУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ТА РЕАЛІЗАЦІЯ ПОЛІКУЛЬТУРНОЇ ОСВІТИ У ДНІПРОВСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ****Khaniukov O.O. / Ханюков О.О.***doctor of medical science, Professor / д.мед.н., професор*

ORCID 0000-0003-4146-0110

Scopus Author ID 57201854131

Kalashnykova O.S. / Калашникова О.С.*candidate of medical science, Associate Professor / к.мед.н., доцент*

ORCID 0000-0001-9962-0776

Scopus Author ID 57223047542

Sapozhnychenko L.V. / Сапожниченко Л. В.*candidate of medical science, Associate Professor / к.мед.н., доцент*

ORCID 0000-0002-6472-2235

Scopus Author ID 57204510307

Smolianova O.V. / Смольянова О.В.*assistant / асистент*

ORCID 0000-0002-8654-381X

Scopus Author ID 57210428838

Dnipro State Medical University, Dnipro, Vernadsky str., 9, 49044

Дніпровський державний медичний університет,

Дніпро, вул. Вернадського, 9, 49044

Анотація. В умовах глобалізації кінцевою метою освітнього процесу є формування полікультурної особистості, здатної до соціалізації не лише в суспільстві своєї держави, а й в інших державах із відмінною культурою та менталітетом. Для реалізації професійного потенціалу медичного працівника важливою умовою є здатність до комунікативної взаємодії з представниками інших культур для вирішення професійних завдань, ефективної співпраці з пацієнтами, обміну досвідом із колегами-іноземцями. У статті за результатами огляду літератури дано визначення полікультурної компетентності, надано її структуру, викладено специфіку полікультурного компонента викладання у закладах вищої медичної освіти. За даними досвіду викладено умови реалізації полікультурної освіти та надано приклади впровадження полікультурного виховання у Дніпровському державному медичному університеті.

Ключові слова: полікультурна компетентність, полікультурна освіта, полікультурне виховання, медична освіта, викладач заходу вищої медичної освіти.

Актуальність.

В умовах глобалізації кінцевою метою освітнього процесу є формування полікультурної особистості, здатної до соціалізації не лише в суспільстві своєї держави, а й в інших державах із відмінною культурою та менталітетом. Формування лише професійних знань, умінь та навичок не дозволяє майбутньому професіоналу ефективно виконувати свої функції в глобалізованому суспільстві. Для реалізації професійного потенціалу медичного працівника важливою умовою є здатність до комунікативної

взаємодії з представниками інших культур для вирішення професійних завдань, ефективної співпраці з пацієнтами, обміну досвідом із колегами-іноземцями.

Мета статті.

За даними огляду літератури характеризувати поняття та надати структуру полікультурної компетентності, описати особливості її формування у закладах вищої медичної освіти, на прикладі Дніпровського державного медичного університету (ДДМУ), показати умови реалізації полікультурної освіти та способи впровадження полікультурного виховання.

Основна частина.

Полікультурна компетентність визначається як “обізнаність у контексті певних культур” [1], як “спроможність висловлювати власну думку у міжкультурній комунікації з урахуванням особливостей іншої культури” [2], як “уміння адекватно поводитись у процесі спілкування з представниками інших культур з урахуванням особливостей їхніх національних цінностей” [3], як “уміння застосовувати надбанні мовленнєві знання та знання з культури інших країн у полікультурному середовищі у будь-якій мовленнєвій ситуації” [4].

Полікультурна компетентність згідно з Інститутом інтеркультурної дидактики у Німеччині має три складові: знання (когнітивні аспекти), що включають в себе знання мов, знання про культуру країни, про культурний вимір / культурні стандарти / культурні процеси, знання про етноцентризм, знання процесів міграції та інтеграції, специфічні знання про культуру та концепції культури; здібності (емоційні / афективні аспекти), які включають в свій перелік спостереження, обізнаність, правильне розуміння ситуації, адекватність, саморефлексію, сприйняття іноземного світогляду, здатність змінювати свої погляди на майбутнє, здатність до співчуття, гнучкість, відкритість, толерантність, чутливість; навички (аспекти поведінки), які передбачають володіння стрес менеджментом, управління конфліктами, навички комунікації, вміння змінюватись, здатність інтегруватись в інше культурне середовище, вміння вирішувати критичні ситуації, невимушене спілкування, стратегії роботи з культурним шоком [5].

Специфіка полікультурного компонента викладання у закладах вищої медичної освіти.

В основу здійснення виховного процесу повинна бути покладена культуроцентрична концепція гуманітарної освіти з урахуванням полікультурних інтересів студентів, здійснення зближення цих позицій у процесі діалогу культур і культурної глобалізації.

Основні положення, які закладені у систему формування полікультурної компетентності викладача заходу вищої медичної освіти, можна сформулювати наступним чином [6, 7, 8]: 1) опанування студентами теоретичного матеріалу стосовно культурних традицій інших народів світу під час аудиторної та позааудиторної діяльності; 2) створення освітнього середовища в умовах вищого навчального закладу для формування полікультурної спрямованості особистості студента; 3) цілеспрямованість та єдність стратегії підготовки у полікультурному контексті; 4) практична значимість теоретичних положень для майбутньої професійної діяльності; 5) опора на самоосвітню діяльність

студента, його особистісні якості в умовах полікультурного соціуму; 6) активне використання арсеналу програмного забезпечення, новітніх методів під час навчання для формування полікультурної компетентності особистості студента; 7) створення ситуацій для формування навичок роботи в полікультурному соціумі.

Структура полікультурної компетентності.

У структуру полікультурної компетентності входять семантико-когнітивний, мотиваційно-ціннісний, комунікативно-діяльнісний, ціннісно-рефлексивний компоненти.

Семантико-когнітивний компонент передбачає засвоєння знань про: 1) поліетнокультурне українське суспільство з усіма проблемами, які породжує багатокультурність; 2) притаманну кожному етносу, нації, культурі самотності; 3) утвердження культурних досягнень для повноцінного функціонування народу на кожному історичному етапі; 4) визначення національної ідентичності поміж іншими народами, що є своєрідною регуляцією соціокультурних процесів; 5) головний інтегруючий індикатор національних процесів – проблематику міжнаціональних відносин. Важливу роль також відіграє засвоєння системи моральних норм і цінностей людства, які дозволяють особистості зберегти власну самотність, ідентифікувати себе із духовним досвідом етнічної спільноти, засвоїти цивілізаційно-інноваційні цінності та не втратити індивідуальної особливості [9].

Мотиваційний компонент відображає природну потребу в збагаченні власного досвіду знаннями про культуру інших народів, оскільки загальнокультурна компетентність є тією культурологічною основою, яка об'єднує всі вияви моральних якостей людини, незалежно від її соціального та національного становища. Одним із вагомих чинників соціального життя індивіда є взаємодія освіти і культури, що становить підґрунтя для формування його загально-культурної компетентності. Це вимагає розуміння культур різних народів, їх національних традицій, особливостей мультикультурного світу та вміння жити в ньому. Означене викликане потребою підвищення конкурентоспроможності фахівців, їхньої адаптованості до сучасного світу, а також переорієнтацією на фундаментальні цінності світової культури в поєднанні зі збереженням національної самотності у зв'язку з інтеграцією України у полікультурний простір [10]. Усвідомлення важливості толерантного відношення до особливостей інших культур та їх представників є невід'ємною ознакою полікультурного суспільства. Тому для оволодіння полікультурною компетентністю здобувачем необхідним є формування його мотивації до міжкультурної взаємодії як індивідуальної форми взаємовідносин людей різних національностей, культур у процесі якої відбувається обмін думками, ідеями, досвідом, почуттями, яка залежить від рівня культурного розвитку, толерантності особистості, її вміння організувати комунікативну діяльність у формах, визначених мораллю суспільства. Полікультурна взаємодія також визначає мовленнєву культуру, етикет, етнотемпату, доброзичливість, повагу до людської гідності, спрямованість особистості на розв'язання міжкультурних проблем.

Формування мотиваційно-ціннісного компонента передбачає також організацію навчально-пізнавальної діяльності майбутніх викладачів закладів вищої медичної освіти, активізацію пізнавальних процесів зацікавленості інокультурними аспектами життя, орієнтацію на усвідомлення особистісних цінностей, розвиток особистісного досвіду в якому, поряд з досвідом оволодіння й реалізації знань, способів діяльності, присутній досвід пошуку сенсу, вибору, відповідальності, вольової регуляції як основи глибокої осмисленої активної полікультурної позиції [11]. Формування особистої відповідальності за полікультурне навчання й виховання студентів тісно пов'язане з переорієнтацією особистісних цінностей, оскільки останні є головним регулятором діяльності і ставлення людини до полікультурної освіти. Не менш важливим є усвідомлення значущості мови як основи духовної культури нації.

Комунікативно-діяльнісний компонент формує здатність протистояти конфліктам з представниками інших культур, толерантне відношення до інокультурних відмінностей, розвинуті навички міжкультурної комунікації в контексті полікультурних відносин, що сприяє виявленню картини світу народу, його способу життя. Цей компонент є індикатором розвитку культури, демонструє здатність транслювати свої цінності в інші культури і виступає як ціннісно-нормативний регулятив культурної діяльності. Він відрізняє одне суспільство від іншого та є генератором смислів культури, елементом формування, відтворення і трансляції культури як у цілому, так і її складових. Важливе значення при цьому має символічна форма міжкультурної комунікації, як механізм пам'яті культури. Здатність однієї культури освоювати досягнення іншої – одне з джерел життєдіяльності. Діалог культур – це потреба у взаємодії, взаємному збагаченні. У діалозі культур передбачається взаєморозуміння, яке передбачає тотожність. Діалог культур можливий лише на основі взаєморозуміння, але разом з тим – на основі індивідуального у кожній культурі. Він можливий лише на основі певного наближення кодів, наявності чи виникнення загальної ментальності [12]. Необхідність цього діалогу є умовою самозбереження людства, а соціокультурна зумовленість мови дає змогу встановити факти культури народу, що в міжкультурному діалозі сприяє кращому взаєморозумінню і правильній інтерпретації діяльності особистості.

Ціннісно-рефлексивний компонент є запорукою усвідомлення культурних особливостей своєї держави, її приналежності, знання культури свого народу і прагнення дотримання традицій, розуміння правил взаємодії людей у сім'ї, суспільстві. Він забезпечує прагнення безконфліктного проживання з іншими народами, необхідності активної життєвої позиції щодо негативних проявів у соціумі, моральних, духовних та історико-культурних цінностей, високої мовної культури, толерантного ставлення до історії та культури інших народностей, які проживають в Україні та інших державах, а також потреби у збереженні та примноженні духовного й матеріального багатства українського народу, власної віри у духовні сили народу, його майбутнє. Ціннісно-рефлексивний компонент активізує процес усвідомлення потреби у професійно-педагогічному удосконаленні, а саме розвиток полікультурної компетентності,

самоорганізацію у передачі досвіду свого покоління, культурних цінностей свого народу, саморозвитку у вивченні та дослідженні культурних відносин між державами, прояву інтересу до причин конфліктних відносин між народами та пошуку шляхів їх подолання. Він дає можливість проаналізувати помилки у контексті діалогу культур, регулювати, контролювати свою поведінку та усвідомлювати її значення для інших людей [11].

Основними функціями полікультурної компетентності є: 1) миротворча (формує людину, здатної до активної та ефективної життєдіяльності в багатонаціональному полікультурному середовищі, що володіє почуттям розуміння й поваги до інших культур, умінням жити в злагоді з людьми різних національностей, рас, вірувань, культивує поважне відношення до особистості, захист гідності й прав кожної людини); 2) регулююча (орієнтує на дотримання рівноправності, поваги, свободи); 3) культурозберігаюча (є засобом збереження й розвитку етнічних культур, залучення цінностей етнічних культур); 4) психологічна (створення демократичного й гуманного соціального клімату, гармонізації відносин різних культур); 5) виховна (виховання позитивного відношення до багатогранного культурного оточення, виховання людської гідності й високих моральних якостей з метою співіснування із соціальними групами різних рас, релігій, етносів; розвиток навичок толерантності, готовності до взаємного співробітництва); 6) соціальна (розвитку навичок соціального спілкування, виховання позитивного відношення до культурних відмінностей; розвиток умінь і навичок взаємодії носіїв різних культур на основі толерантності й взаєморозуміння), 7) комунікативна (формування навичок міжкультурної комунікації).

Умови реалізації полікультурної освіти у Дніпровському державному медичному університеті [13].

У ДДМУ для створення полікультурного навчально-виховного середовища, спрямованого на організацію міжкультурного діалогу та формування толерантних відносин між студентами, відбувається реалізація низки виховних полікультурних проектів у сукупності з іншими виховними заходами, передбаченими планами з виховної роботи.

Найважливішою умовою реалізації полікультурної освіти у ДДМУ є використання потенціалів полікультурного навчально-виховного середовища й соціокультурного оточення з метою взаємозбагачення, взаєморозуміння суб'єктів освітнього процесу, задоволення пізнавальних, культурних, освітніх інтересів і потреб студентів, виховання їх в дусі миру.

Полікультурний потенціал заняття заснований на пріоритеті особистості викладача, що задає сприятливу атмосферу співробітництва, взаємоповаги, довіри й співтворчості незалежно від змісту навчального матеріалу. Полікультурний потенціал окремих предметів базується на можливості посилення аспектів полікультурного виховання й формування полікультурної компетентності в змісті навчального матеріалу, яке забезпечує успішне вирішення поставлених завдань: зв'язок досліджуваного матеріалу з життям, майбутніми особистими й професійними планами студента. Відбір змісту навчального матеріалу здійснюється на основі акцентування уваги на ціннісних

і моральних аспектах, що становлять полікультурну компетентність. При розборі навчальних завдань залучаються матеріали, факти історичної й культурної спадщини країни, регіону. При вивченні предмета використовується краєзнавчий матеріал, ураховуються місцеві традиції й культурні цінності. Студенти залучаються до обговорення й вирішення актуальних проблем світу, країни, місцевих проблем у процесі вивчення окремих тем і всього навчального матеріалу.

До основних функцій полікультурного навчально-виховного середовища у ДДМУ належать: 1) полікультурна освіта (знайомство не тільки зі своєю національною культурою, але й з культурами інших народів світу); 2) ціннісно-орієнтаційна функція (формування системи ціннісних орієнтацій і відносин у процесі міжетнічної взаємодії); 3) функція полікультурного самозбереження (дає можливість зберігати й охороняти свою індивідуальність, розібратися у своїх етнопсихологічних і полікультурних особливостях); 4) функція соціальної адаптації (забезпечує виховання громадянина, що опікується про збереження цілісності своєї держави, а також ефективно пристосування студентів до умов життя в сучасному полікультурному суспільстві); 5) креативна функція (сприяє реалізації творчого потенціалу особистості через розвиток як пізнавальної, так і соціальної активності).

Основними характеристиками полікультурного освітнього середовища у ДДМУ є: 1) орієнтація на гуманістичні цінності в розвитку індивідуальності кожного студента; 2) захист прав особистості на освіту; 3) забезпечення свободи вибору освітнього шляху для всіх студентів; 4) формування в студентів готовності до збереження й відтворення культури; 5) розкриття творчого потенціалу суб'єктів освітнього процесу; 6) перетворення освітньої установи у відкриту соціально-педагогічну систему, що сприяє інтеграції молодого покоління в полікультурне середовище.

Впровадження полікультурного виховання у Дніпровському державному медичному університеті [13].

До форм роботи, що забезпечують полікультурне виховання особистості майбутнього лікаря із сформованою полікультурною компетентністю, відносяться: виховні заходи з використанням методики «занурення в національну культуру», спільну підготовку й проведення національних свят студентів з різних країн; заходи до пам'ятних дат в історії народів; святкування ювілеїв їхніх народних героїв, видатних діячів культури й науки, національних поетів і письменників, відомих політичних діячів; організацію виставок національних художників; проведення змагань з національних видів спорту, фольклорних концертів, міжнаціональних фестивалів. Особлива увага приділяється проведенню тих національних свят, які інтернаціональні за своєю суттю й тому сприяють зміцненню міжнаціонального миру й згоди.

У процесі організації виховної роботи зі студентами-медиками, спрямованої на формування їхньої полікультурної компетентності, викладачами було реалізовано низку полікультурних виховних проектів. Так, кафедра гуманітарних наук започаткувала роботу культурно-просвітницького проекту «Краєзнавчий калейдоскоп». Це – серія цікавих авторських екскурсій

для англомовних першокурсників історичним центром міста. У ході краєзнавчої екскурсії іноземні студенти бачать те, чим пишаються наші містяни: верстову милню, пов'язану з заснуванням міста, самотні об'єкти православного релігійного зодчества, будинки Д. Яворницького та О. Поля, найбільший у світі пам'ятник Тарасу Шевченку та інші вражаючі історичні пам'ятки.

У часи віроломного повномасштабного вторгнення російської федерації на терени України всі студенти ДДМУ долучилися до волонтерського руху. Кожен знайшов свою нішу в цей непростий час. Студенти активно допомагають переселенцям з інших міст, забирають до себе тварин, яких залишили господарі, організують польову кухню, де готують смачні гарячі обіди для воїнів ЗСУ, Нацгвардії та територіальної оборони міста, щоб у цей важкий час вони знали, що їх підтримує вся Україна.

Організація міжкультурної взаємодії в процесі виховної роботи в ДДМУ включає щорічну спільну підготовку й святкування новорічних свят, що призводить до активного залучання у творчу, організаційну, виконавську діяльність, де студенти допомагають й підтримують один одного, перебувають в атмосфері співтворчості, приємного спілкування, взаємодопомоги й дружби.

Шостого лютого наша країна вперше відзначила День єднання. Це особливе свято, оскільки воно нагадує кожному з нас про важливість бути українцем, основні громадянські цінності, спонукає вкотре згадати про тих, хто боровся і бореться за незалежність нашої держави. На території навчальних корпусів університету урочисто виконували Гімн України та скандували патріотичні гасла. Не залишилися осторонь іноземні здобувачі освіти: вони долучилися до святкування та проявили солідарність з Україною та українським народом. Це сприяло усвідомлюванню цінності незалежності, демократії національних мови та культури.

У 2021 році ДДМУ увійшов до Альянсу університетів Шовкового шляху, заснованого на базі Сіанського транспортного університету, в який входять понад 150 закладів вищої освіти різних країн світу. Це дає нам можливість розширювати ділові зв'язки з китайськими університетами та лікарнями, брати участь у конференціях відомих учених, ділитися досягненнями у науково-дослідній діяльності, спільно готувати талановиту молодь та розвивати мирне співіснування.

12 січня 2022 р., за ініціативи посольства Ізраїля в Україні, відбулася зустріч Голови представництва Натів у Дніпровському регіоні, Першого секретаря посольства Ізраїля Марка Довева з ректором ДДМУ, академіком НАМН України, професором Тетяною Перцевою. Це засновало міжнародне співробітництво між ізраїльським культурним центром та ДДМУ, а також наукове співробітництво з Аріельським медичним інститутом, ізраїльськими вченими-медиками. Ізраїльським культурним центром Натів започатковано проведення численних культурних заходів, зустрічей з науковцями, лекцій у місті Дніпрі, які сприятимуть налагодження добрих, дружніх відносин у період усього процесу навчання студентів та створенню міцних комунікативних зв'язків.

Отже, найважливішою умовою реалізації полікультурної освіти у ДДМУ є використання потенціалів полікультурного навчально-виховного середовища й соціокультурного оточення з метою взаємозбагачення, взаєморозуміння суб'єктів освітнього процесу, задоволення пізнавальних, культурних, освітніх інтересів і потреб студентів, виховання їх у дусі миру.

Окрема увага приділяється створенню полікультурного навчально-виховного середовища, спрямованого на організацію міжкультурного діалогу та формуванню толерантних відносин між студентами.

Заклучення та висновки.

Педагогічними умовами, закладеними у концепцію організаційно-педагогічної моделі формування полікультурної компетентності викладачів-медиків, є: створення полікультурного освітнього середовища для формування полікультурної спрямованості особистості студента; єдність стратегії мовної підготовки у полікультурному контексті; опора на самоосвітню діяльність студента, його особистісні якості в умовах полікультурного соціуму; активне використання арсеналу інноваційних методів у процесі професійної підготовки до формування полікультурної компетентності особистості студента.

Серед базових принципів створення організаційно-педагогічної моделі формування полікультурної компетентності виділяють: врахування суспільної природи мови, що постає як об'єктивна можливість залучення до нової дійсності; формування позитивної установки до іншомовної культури – засвоєння людиною, що виросла в одній національній культурі, істотних фактів, норм та цінностей іншої національної культури; врахування специфіки країнознавства: країнознавчий аспект викладання реалізує в навчальному процесі філологічний спосіб вторинного пізнання дійсності; знання національних реалій; включення в зміст навчального матеріалу країнознавчої інформації, культурних реалій іншої країни необхідне для ознайомлення студентів із основними автентичними матеріалами, предметами реальної дійсності, повсякденними матеріалами; принцип інтеграції у процесі формування полікультурної компетентності студентів передбачає вдосконалення комунікативної компетенції студентів у англійській мові, рефлексія; принцип цілісності, що передбачає інтеграцію компонентів програми, яка забезпечується циклічною побудовою змісту, постійною опорою та актуалізацією раніше вивченого при ознайомленні з новими темами.

Полікультурна компетентність викладача-медика – це здатність до плідної професійної взаємодії в умовах поліетнічного й полікультурного суспільства, яка ґрунтується на поєднанні особистісних якостей, синтезованих знаннях, умінь і навичках позитивної взаємодії з представниками різних національностей і культур, за умови виконання обов'язків лікаря.

Література

1. Журавель Н. С. Межкультурная коммуникация как предмет философского анализа / Н. С. Журавель. // Сопоставительное изучение языков и культур: лингводидактические аспекты межкультурной коммуникации // Материалы 45 научно-методич. Конференции “Университетская наука –

региону” – Ставрополь, 2000. – 247 с.

2. Смирнова Е. А. Рефлексивные аспекты межкультурной компетенции / Е. А. Смирнова. // Проблемы взаимодействия языка и культуры: Межвузовский сборник научно-метод. статей. – Псков, 2000. – 168с.

3. Васютенкова И.В. Развитие поликультурной компетентности учителя в условиях последиplomного образования: автореф. дисс. канд. пед. наук: 13.00.01 / И. В. Васютенкова. – СПб., 2006. – 27 с.

4. Березюк О. Формування полікультурної компетентності майбутніх фахівців у сучасному освітньому просторі / О. Березюк. // Формування загальнокультурної компетентності майбутніх фахівців: збірник наукових праць / за ред. О.С. Березюк, О.М. Власенко. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2013. – 122 с. – С. 10-20.

5. Пометун О. Людина у полікультурному суспільстві: навчально-методичний посібник для викладачів вищих навчальних закладів з курсу за вибором для студентів соціогуманітарних спеціальностей. / Пометун О. І., Султанова Л. Ю. та ін. – К. : “Інжиніринг”, 2010 – 248с.

6. Грива О. А. Соціально-педагогічна модель формування толерантності у дітей та молоді в полікультурному суспільстві / О. А. Грива // Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді : зб. наук. праць. – Київ-Житомир : вид-во ЖДУ, 2004.– Кн. 1. – С. 46 – 52.

7. Лощенова І. // Шлях освіти. – 2002. – № 1. – С. 2 – 6.

8. Соловцова І.А., Байбаков А.М. / под ред. Борытко Н.М. – М.: Академия, 2007. – 496 с.

9. Щеглова Е. М. Развитие поликультурной компетентности будущих специалистов: дис. канд.пед.наук: 13.00.08 / Е.М. Щеглова. - Омск, 2005.– 164 с.

10. Кушнір І. М. Компоненти полікультурної компетентності іноземних студентів / І. М. Кушнір. // Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. – 2008. – №13. – С.7 - 8.

11. Гончаренко Н. А. Розвиток полікультурної компетентності педагогів загальноосвітніх навчальних закладів: навчальний посібник / Л. А. Гончаренко, А. М. Зубко, В. В. Кузьменко. / За ред. В. В. Кузьменка - Херсон: РІПО, 2007.- 176с. – С. 94.

12. Пассов Е. И. Коммуникативное иноязычное образование. Концепция развития индивидуальности в диалоге культур. / Е. И. Пассов – Липецк, 1998.- 148 с.

13. Новини Дніпровського державного університету [Internet]. [cited 2022 Aug]. Available from: <https://dmu.edu.ua/ua/>

Abstract. In the conditions of globalization, the ultimate goal of the educational process is the formation of a multicultural personality capable of socialization not only in the society of one's country but also in other countries with different cultures and mentalities. To realize the professional potential of a doctor, an important condition is the ability to communicate with representatives of other cultures to solve professional tasks, cooperate effectively with patients, and exchange experience with foreign colleagues. Based on the results of the literature review, the article defines multicultural competence, provides its structure, and outlines the specifics of the multicultural component of teaching in institutions of higher medical education. In addition, the

conditions for the realization of multicultural education are outlined and examples of the implementation of multicultural education at the Dnipro State Medical University are provided.

Key words: *multicultural competence, multicultural education, multicultural upbringing, medical education, medical teacher.*